

Miniszterelnökség

Iromány száma: **T/2939.**

Benyújtás dátuma: **2018-10-19 15:26**

Parlex azonosító: **SDNKED0T0001**

Címzett: Kövér László, az Országgyűlés elnöke

Tárgy: Törvényjavaslat benyújtása

Benyújtó: Dr. Semjén Zsolt, miniszterelnök-helyettes

Előadó: Dr. Trócsányi László, igazságügyi miniszter

Törvényjavaslat címe: A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvénynek az Alaptörvény hetedik módosításával összefüggő módosításáról

A Kormány nevében mellékelten benyújtom a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvénynek az Alaptörvény hetedik módosításával összefüggő módosításáról szóló törvényjavaslatot.

A törvényjavaslat az érintett szakmai érdekképviselői szervezetekkel egyeztetésre került.

2018. évi törvény

a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvénynek az Alaptörvény hetedik módosításával összefüggő módosításáról

1. §

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 2. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A jogszabályok megalkotásakor biztosítani kell, hogy a jogszabály ne tartalmazzon indokolatlanul olyan rendelkezést, amely

- a) a szabályozási cél eléréséhez nem feltétlenül szükséges,
- b) normatív tartalommal nem rendelkezik,
- c) felhatalmazás alapján olyan más jogszabályban is megalkotható, amely a jogszabállyal az Alaptörvény alapján nem lehet ellentétes, vagy
- d) közjogi szervezetszabályozó eszközben is megalkotható.”

2. §

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 4. és 5. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„4. §

(1) Törvénynek kell rendelkeznie

- a) alapvető jog közvetlen és jelentős korlátozásáról, illetve érvényesülésének lényeges garanciáiról,
- b) alapvető kötelezettség lényegének és alapvető szabályainak meghatározásáról,
- c) azon tárgykörök alapvető jogintézményeiről és a szabályozási cél megvalósulásával összefüggő lényeges garanciáiról, amelyekről az Alaptörvény szerint törvény rendelkezik.

(2) Ha egy tárgykört az (1) bekezdésben meghatározottakon túl törvény szabályoz, törvényben kell rendelkezni az alapvető jogintézményekről és a szabályozási cél megvalósulásával összefüggő lényeges garanciákról.

5. §

(1) A jogszabály alkotására adott felhatalmazásban meg kell határozni a felhatalmazás jogosultját, tárgyát és kereteit.

(2) Nem lehet felhatalmazást adni

- a) a szabályozás tárgykörébe tartozó alapvető jogintézmények, továbbá jogok és kötelezettségek alapvető szabályainak megállapítására,
- b) a jogszabály egészének végrehajtására, vagy
- c) olyan tárgykör szabályozására, amelyet a felhatalmazást adó jogszabály nem szabályoz.

(3) Kötelezettség alóli mentesülés, illetve kötelezettséggel kapcsolatos kedvezmény szabályainak megalkotására – a 4. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltak sérelme nélkül – felhatalmazás adható.

(4) A Kormány tagjának rendelet kiadására adott felhatalmazásban a felhatalmazás jogosultját feladatkör szerint kell megjelölni. Ha a Kormány tagjának felhatalmazásban adott jogalkotási jogosultsága nem önálló, a felhatalmazásban az egyetértési jog jogosultját is meg kell jelölni.

(5) Ha a felhatalmazás jogosultja a helyi önkormányzat képviselő-testülete, társulás esetén – ha a társulási megállapodásban meghatározott feladat- és hatáskör a felhatalmazás tárgyának szabályozására kiterjed – az önkormányzati rendelet megalkotására a társulási megállapodásban kijelölt, ennek hiányában a társulás székhelye szerinti helyi önkormányzat képviselő-testülete jogosult. Az önkormányzati rendelet megalkotásához a társulásban résztvevő helyi önkormányzat képviselő-testületének hozzájárulása szükséges.

(6) Ha a felhatalmazás jogosultja a helyi önkormányzat képviselő-testülete, társult képviselő-testület esetén – ha az adott ügy szabályozásáról az egyes települések képviselő-testülete a helyi önkormányzatokról szóló törvény szerint nem önállóan dönt – az önkormányzati rendelet megalkotására a társult képviselő-testület döntésének megfelelően a társulás székhelye szerinti helyi önkormányzat jogosult.

(7) A felhatalmazás jogosultja a jogi szabályozásra további felhatalmazást nem adhat.

(8) A felhatalmazás jogosultja a jogszabályt köteles megalkotni, kivéve, ha a felhatalmazást adó jogszabályból kifejezetten más következik.”

3. §

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 8. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Nem lehet módosítani vagy – a jogszabály egészének hatályon kívül helyezése nélkül – hatályon kívül helyezni

a) a jogszabály megjelölését,

b) – az önkormányzati rendelet kivételével – a rendelet bevezető részét,

c) a hatályba lépett jogszabályi rendelkezés hatályba léptető rendelkezését,

d) jogszabállyal – a hiteles szöveg és a kihirdetett szöveg közti eltérés, valamint fordítási hiba kivételével – a jogszabályban kihirdetett nemzetközi szerződés, a nemzetközi szerződéshez fűzött fenntartás, kifogás és nyilatkozat szövegét.”

4. §

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 9. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A kihirdetett, de még hatályba nem lépett jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés tartalmának a (2) bekezdés szerinti megváltoztatását kimondó jogszabályi rendelkezés hatálybalépésének

időpontját úgy kell meghatározni, hogy az megegyezzen azzal az időponttal, amikor a kihirdetett, de még hatályba nem lépett jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés hatályba lépett volna.”

5. §

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 10. § (1) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A hatályos jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés hatályát veszti)

„c) a 12. § (2) bekezdésében, a 12/A. § (2) bekezdésében és a 12/B. §-ban meghatározottak szerint, vagy”

6. §

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 10. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Hatályon kívül helyezhető

a) törvényben

aa) kormányrendelet vagy annak rendelkezése,

ab) a Kormány tagjának rendelete vagy annak rendelkezése – a miniszterelnök miniszterelnök-helyettest kijelölő rendelete kivételével – és

ac) az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendelete vagy annak rendelkezése – a rendelet kiadásában való helyettesítésére jogosult helyettesét kijelölő rendelete kivételével –,

b) kormányrendeletben – a miniszterelnök miniszterelnök-helyettest kijelölő rendelete kivételével – a Kormány tagjának rendelete vagy annak rendelkezése, ha

ba) a törvényben adott felhatalmazás hatályát veszttette, és a tárgykör szabályozására új felhatalmazó rendelkezést nem alkottak,

bb) a kormányrendeletben adott felhatalmazás hatályát veszttette, és a tárgykör szabályozására új felhatalmazó rendelkezést nem alkottak, vagy

bc) a tárgykör szabályozására alkotott új felhatalmazó rendelkezés kormányrendelet kiadására ad felhatalmazást.”

7. §

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 12. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az (1) és a (2) bekezdést a joghatás kiváltására nem alkalmas módosító rendelkezésre, hatályon kívül helyező rendelkezésre is alkalmazni kell azzal az eltéréssel, hogy a hatályvesztés időpontjának az azt követő napot kell tekinteni, amikor e rendelkezés joghatás kiváltására alkalmassága esetén végrehajtottá vált volna.”

8. §

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény a következő 12/A. §-sal és 12/B. §-sal egészül ki:

„12/A. §

(1) A kihirdetett, de még hatályba nem lépett jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés tartalmának a 9. § (2) bekezdése szerinti megváltoztatását kimondó jogszabályi rendelkezés

a) a kihirdetett szövegtől eltérő szöveggel való hatálybalépést kimondó jogszabályi rendelkezés esetén a változtatással érintett jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés hatálybalépésének az időpontjában,

b) a hatályba nem lépésről rendelkező jogszabályi rendelkezés esetén a változtatással érintett jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés hatályba léptető rendelkezésében megállapított időpontban

végrehajtottá válik.

(2) A jogszabály (1) bekezdés szerint végrehajtottá vált rendelkezése a végrehajtottá válást követő napon hatályát veszti.

(3) Az (1) és a (2) bekezdést a joghatás kiváltására nem alkalmas, a kihirdetett, de még hatályba nem lépett jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés tartalmának a 9. § (2) bekezdése szerinti megváltoztatását kimondó jogszabályi rendelkezésre is alkalmazni kell azzal az eltéréssel, hogy a hatályvesztés időpontjának az azt követő napot kell tekinteni, amikor e rendelkezés joghatás kiváltására alkalmassága esetén végrehajtottá vált volna.

12/B. §

Az a jogszabály, amely a 12. § (2) és (3) bekezdése szerint, illetve a 12/A. § (2) és (3) bekezdése szerint hatályát veszített rendelkezést tartalmazott, és annak hatályvesztését követően kizárólag

a) jogszabály-megjelölést,

b) preambulomot vagy bevezető részt,

c) hatályba léptető rendelkezést,

d) törvény vagy törvényi rendelkezés sarkalatoságára utaló rendelkezést,

e) az európai uniós követelményekre utaló rendelkezést, illetve

f) normatív tartalommal nem rendelkező szerkezetiegység-megjelölést

tartalmaz, a 12. § (2) és (3) bekezdése, illetve a 12/A. § (2) és (3) bekezdése szerint utoljára hatályát veszített rendelkezés hatályvesztését követő napon hatályát veszti.”

9. §

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 14. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„14. §

(1) A módosító jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés hatályon kívül helyezése, 12. § (2) bekezdése vagy 12/B. § szerinti hatályvesztése nem érinti az általa módosított jogszabályi rendelkezés hatályát.

(2) Jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés hatályon kívül helyezése, illetve 12. § (2) bekezdése

vagy 12/B. § szerinti hatályvesztése nem eredményezi a korábban általa hatályon kívül helyezett jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés újbóli hatálybalépését.

(3) Az (1) és (2) bekezdés a kihirdetett, de még hatályba nem lépett jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés tartalmának a 9. § (2) bekezdése szerinti megváltoztatását kimondó jogszabályra vagy jogszabályi rendelkezésre annak végrehajtottá válását követő hatályon kívül helyezése, illetve a 12/A. § (2) bekezdése vagy a 12/B. § szerinti hatályvesztése esetén megfelelően alkalmazandó.”

10. §

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 4. alcíme a következő 15/A. §-sal egészül ki:

„15/A. §

A jogszabály előkészítőjének feladata, hogy a jogalkotás elmaradásának várható következményeit mérlegelje, és – a jogalkotás alapvető követelményei figyelembevételével – akkor tegyen javaslatot a jogszabály megalkotására, ha az a szabályozási cél eléréséhez feltétlenül szükséges.”

11. §

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 4. alcíme a következő 16/A. §-sal egészül ki:

„16/A. §

(1) A jogszabály szakmai tartalmát, a jogszabály terjedelmét és a jogszabályi rendelkezés absztrakciójának mértékét a szabályozott életviszony jellegéhez igazodóan, az e törvényben meghatározott keretek között, észszerűen kell kialakítani.

(2) A jogszabály szakmai tartalmát a szabályozási cél sérelme nélkül lehetőség szerint úgy kell kialakítani, hogy a jogszabály címzettjei számára egyszerűbb, gyorsabb, kevésbé költséges eljárásokat eredményezzen, továbbá érvényesüljön a jogi kötelezettségek és adminisztratív terhek számának csökkentése, illetve a jogrendszer túlszabályozottságának mérséklése.

(3) A jogszabály szakmai tartalmát lehetőség szerint úgy kell kialakítani, hogy ha a jogszabály

a) új adminisztratív kötelezettséget,

b) új fizetési kötelezettséget, vagy

c) egyéb módon a jogszabály címzettjeinek költségeit növelő új kötelezettséget

vezet be, valamely már fennálló ilyen kötelezettség megszüntetéséről vagy arányos enyhítéséről is rendelkezni kell.”

12. §

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 5. alcíme a következő 17/A. §-sal egészül ki:

„17/A. §

A jogszabály előkészítőjének feladata, hogy az előzetes hatásvizsgálat eredményét mérlegelje, és –

a jogalkotás alapvető követelményei figyelembevételével – akkor tegyen javaslatot a jogszabály megalkotására, ha az a szabályozási cél eléréséhez feltétlenül szükséges.”

13. §

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. §-a a következő (3)-(5) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A jogszabály tervezetéhez tartozó indokolás nyilvánosságát jogszabályban meghatározottak szerint kell biztosítani.

(4) A jogszabály tervezetéhez tartozó indokolás kötelező erővel nem rendelkezik.

(5) A jogszabály értelmezésekor figyelmen kívül kell hagyni a jogszabály tervezetéhez tartozó indokolás jogszabályszöveggel ellentétes részét.”

14. §

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 20. § (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(2) Ha az előzetes bejelentési kötelezettség alá tartozó jogszabály tervezetét nem a Kormány tagja terjesztette elő a jogalkotónak, az előterjesztő a Kormány kormányrendeletben kijelölt tagjánál kezdeményezi az előzetes bejelentési eljárás lefolytatását. A Kormány kormányrendeletben kijelölt tagja a kezdeményezésről tájékoztatja a Kormány jogszabály tárgya szerint feladatkörrel rendelkező tagját és az igazságügyért felelős minisztert.

(3) Ha a nem a Kormány által előterjesztett törvényjavaslatot előzetes bejelentésre meg kell küldeni, és a (2) bekezdés szerint az előzetes bejelentési eljárás lefolytatását nem kezdeményezték, a Kormány jogszabály tárgya szerint feladatkörrel rendelkező tagja, illetve az igazságügyért felelős miniszter – az előterjesztő és a Kormány másik tagja egyidejű tájékoztatása mellett – a Kormány kormányrendeletben kijelölt tagjánál kezdeményezi az előzetes bejelentési eljárás lefolytatását. A Kormány kormányrendeletben kijelölt tagja az előzetes bejelentési eljárás eredményéről haladéktalanul tájékoztatja az előterjesztőt, a Kormány jogszabály tárgya szerint feladatkörrel rendelkező tagját és az igazságügyért felelős minisztert.”

15. §

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 28/B. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A Magyar Közlöny mellékletét képező Indokolások Tára az igazságügyért felelős miniszter rendeletében meghatározott körben és módon tartalmazza a jogszabályok tervezetéhez tartozó indokolásokat.”

16. §

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 30. § (4) bekezdése helyébe a következő

rendelkezés lép:

„(4) Felhatalmazást kap az igazságügyért felelős miniszter, hogy rendeletben határozza meg

- a) a Magyar Közlöny kiadásának,
- b) a kihirdetés során a jogszabályok, a közzététel során a közjogi szervezetszabályozó eszközök és egyes más jogi aktusok megjelölésének,
- c) a jogszabály tervezetéhez tartozó indokolások közzétételének

részletes szabályait.”

17. §

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 31. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben hatályon kívül helyezze

- a) a Kormány tagjának rendeletét vagy annak rendelkezését, ha
 - aa) a törvényben adott felhatalmazás hatályát veszttette, és a tárgykör szabályozására új felhatalmazó rendelkezést nem alkottak,
 - ab) a kormányrendeletben adott felhatalmazás hatályát veszttette, és a tárgykör szabályozására új felhatalmazó rendelkezést nem alkottak, vagy
 - ac) a tárgykör szabályozására alkotott új felhatalmazó rendelkezés kormányrendelet kiadására ad felhatalmazást,
- b) azt a kormányrendeletet vagy annak rendelkezését, amely módosítására vagy hatályon kívül helyezésére – a felhatalmazás hatályvesztése miatt – már nincs felhatalmazása.”

18. §

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény a következő 36. §-sal egészül ki:

„36. §

E törvénynek a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvénynek az Alaptörvény hetedik módosításával összefüggő módosításáról szóló 2018. évi ... törvénnyel megállapított 8. § (2) bekezdését, 9. § (3) bekezdését, 12. § (3) bekezdését, 12/A. §-át, 12/B. §-át és 14. §-át a 2019. január 1-jét megelőzően hatályba lépett jogszabályok, jogszabályi rendelkezések, valamint közjogi szervezetszabályozó eszközök és ezek rendelkezései tekintetében nem kell alkalmazni.”

19. §

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény

- a) 1. § (4) bekezdésében az „a 3-6. §, a 13. § (1) bekezdése, a 16. §, a 18-20. § és a 26. § (1) bekezdése kivételével” szövegrész helyébe az „a 2. § (5) bekezdés c) és d) pontja, a 3-6. §, a 13. § (1) bekezdése, a 4. alcím, a 17/A-20. §, a 26. § (1) bekezdése és a 28/B. § (4) bekezdése kivételével” szöveg,
- b) 6. § (1) bekezdésében, 6. § (2) bekezdés b) pontjában és 6. § (3) bekezdésében az „(1a)”

- szövegrész helyébe az „(5)” szöveg,
- c) 6. § (1) bekezdésében, 6. § (2) bekezdés b) pontjában és 6. § (3) bekezdésében az „(1b)” szövegrész helyébe a „(6)” szöveg,
- d) 8. § (1) bekezdésében és 9. § (2) bekezdésében a „szerv” szövegrész helyébe a „szerv vagy személy” szöveg,
- e) 10. § (4) bekezdésében az „azon kormányrendeleteket, amelyek” szövegrész helyébe az „az olyan kormányrendeletet vagy annak rendelkezését, amely” szöveg,
- f) 10. § (5) bekezdésében a „rendeleteket, miniszterelnöki rendeleteket, amelyeket” szövegrész helyébe a „rendeletet, miniszterelnöki rendeletet vagy azok rendelkezését, amelyet” szöveg, a „vagy amelyek” szövegrész helyébe a „vagy amely” szöveg,
- g) 16. § (2) és (3) bekezdésében az „a jogszabály előkészítéséért felelős miniszter” szövegrész helyébe az „a Kormány jogszabály előkészítéséért felelős tagja” szöveg,
- h) 16. § (2) bekezdés b) pontjában az „a miniszteri rendeletet” szövegrész helyébe az „a rendeletét” szöveg,
- i) 16. § (3) bekezdésében a „miniszteri rendelet” szövegrész helyébe a „Kormány tagja rendeletének” szöveg,
- j) 17. § (1) bekezdésében a „Miniszteri rendelet rendelkezhet úgy, hogy az általa” szövegrész helyébe az „A Kormány tagja rendelkezhet úgy, hogy az általa rendeletben” szöveg,
- k) 18. § (1) bekezdésében a „hatásait” szövegrész helyébe a „hatásait, és az álláspontját az indokolás közzétételéről” szöveg,
- l) 19. § (2) bekezdésében a „tervezete” szövegrész helyébe a „tervezete, valamint az ahhoz tartozó indokolás” szöveg,
- m) 21. § (1) bekezdésében, 22. § (1) bekezdésében és 28/C. § (1) bekezdésében a „miniszter” szövegrész helyébe a „Kormány tagja” szöveg,
- n) 12. alcím címében a „kihirdetése” szövegrész helyébe a „kihirdetése és a közjogi szervezetszabályozó eszközök közzététele” szöveg,
- o) 14/A. alcím címében az „aktusok” szövegrész helyébe az „aktusok és az indokolások” szöveg,
- p) 28/A. § e) pontjában a „miniszterek” szövegrész helyébe a „Kormány tagjainak” szöveg,
- q) 28/C. § (1) bekezdésében az „általa vezetett minisztérium honlapján” szövegrész helyébe az „erre kijelölt honlapon” szöveg,
- r) 30. § (1) bekezdés c) pontjában a „Jogszabálytárban közzéteendő jogszabályok és közjogi szervezetszabályozó eszközök körét, valamint a Nemzeti Jogszabálytár” szövegrész helyébe a „Jogszabálytár tartalmát és” szöveg,
- s) 31. § (2) bekezdésében a „rendeletet” szövegrész helyébe a „rendeletet vagy annak rendelkezését” szöveg,
- t) 33. § (2) bekezdésében az „5. § (1) bekezdése” szövegrész helyébe az „5. § (1) és (4) bekezdése” szöveg
- lép.

20. §

Hatályát veszti a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény

- a) 25/A. § (1) bekezdésében az „és a mellékleteként megjelenő külön sorozatának” szövegrész,
- b) 28/B. § (1) bekezdésében az „– annak külön sorozataként megjelenő –” szövegrész.

21. §

Ez a törvény 2019. január 1-jén lép hatályba.

Általános indokolás

I. Az Országgyűlés 2018. június 20-án elfogadta az Alaptörvény hetedik módosítását, amely 2019. január 1-jei hatálybalépéssel a következők szerint szabályozza újra az Alaptörvény 28. cikkét:

„A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuluma, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

Az Alaptörvény módosított 28. cikke a bíróságok és közvetlen más közhatalmi szervek jogértelmezésével kapcsolatosan ad – kötelező erejű – iránymutatást.

A jogszabályok preambuluma a törvényalkotásban, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolása – ha azt nyilvánosságra hozzák – a teljes jogalkotási folyamatban megfelelő és autentikus forrása a jogalkotói cél feltárásának. Az Alaptörvény hetedik módosítása ezen források feltárását, értelmezési segédletként való használatát teszi kötelezővé a bíróságok részére a jogalkalmazási tevékenység során azzal, hogy ezek – értelemszerűen – nem tekinthetők a jogértelmezés ezen fajtája kizárólagos módszerének, hiszen abban változatlanul felhasználhatóak a jogszabály elfogadása kapcsán elhangzott érvek, a történeti alkotmány vívmányai vagy a jogtudomány eredményei is.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) módosítására irányuló törvényjavaslat (a továbbiakban: javaslat) célja egyrészt, hogy az Alaptörvény új szabályaihoz igazodva megteremtse annak jogszabályi kereteit, hogy az Alaptörvény módosításának gyakorlati érvényesülése érdekében a jogszabály-tervezetekhez (ide értve az Alaptörvény és az annak módosítására irányuló javaslatot is) tartozó indokolások nyilvánossága biztosított legyen.

II. A javaslat további célkitűzése a deregulációs tevékenység megalapozása, és meglévő szabályainak továbbfejlesztése.

A deregulációs tevékenység alapvetően két nagy részre oszlik: a technikai és az érdemi deregulációra. A technikai dereguláció révén a jogszabályok normatartalma nem változik meg, csupán a végrehajtott jogszabályok, jogszabályi rendelkezések hatályon kívül helyezésére kerül sor, azaz a jogszabályok számának, terjedelmének a redukálása történik meg. A technikai (formai) deregulációval szemben a tartalmi (érdemi) dereguláció célja a tényleges normatartalom csökkentése (pl. az adminisztratív terhek érdemi csökkentése, az állami működés egyszerűbbé tétele). A tartalmi dereguláció alapvetően szakpolitikai kérdéseknek alárendelt: jellemzően (ágazati) jogpolitikai célok által vezérelt tevékenység, amely gyakorta nem pusztán deregulációt,

hanem új szabályok megalkotását is jelenti. A tartalmi dereguláció tehát nem csak mechanikus „normacsökkentés”, hanem a hatályos rendelkezésekkel érintett életviszonyok új koncepció szerinti újrendezése, újraszabályozása, vagy akár szabályozatlanul hagyása. A technikai deregulációhoz képest a tartalmi dereguláció az állampolgárokra gyakorolt hatását tekintve jelentősebb.

Az eddigi gyakorlat szerint az ütemezett technikai és tartalmi deregulációt a jogszabály-előkészítési gyakorlatban deregulációs programok útján valósították meg. Ezek mentén számos jogszabály, közjogi szervezetszabályozó eszköz technikai deregulációjára, illetve tartalmi felülvizsgálatára sor került.

A javaslattal a programozott technikai dereguláció kiváltásaként – ezzel összefüggésben a jogszabály-előkészítő feladatok csökkentését szem előtt tartva – a már meglévő, a technikai deregulációt automatikusan biztosító rendelkezések tekintetében sor kerül az ezek hatását erősítő további jogfejlesztő tevékenységre: ennek keretében – a hatályukat veszített rendelkezések deregulációjának mintájára – az eltérő szöveggel vagy kiegészítéssel hatályba léptető rendelkezések és a hatályba nem lépést kimondó rendelkezések deregulációjára vonatkozó szabály megalkotására kerül sor. A javaslatban foglalt módosításokkal az automatizmust a javaslat igyekszik teljessé tenni annak érdekében, hogy a végrehajtott, kiüresedett, normatív rendelkezéseket nem tartalmazó jogszabályok a Jat. erejénél fogva hatályukat veszítsék.

A javaslat a jogszabály-előkészítő tevékenységet kívánja orientálni annak érdekében, hogy a következő deregulációs, illetve a jogalkotást észszerűsítő törekvések megvalósuljanak:

– Jogszabályba csak olyan szabályok kerüljenek, amelyek általánosan kötelező magatartási szabályt állapítanak meg, és a szabályozás absztrakciós szintje magas legyen: az egyedi problémákra adott jogalkotói válaszok ugyanis általában újabb (gyakran sokszoros) jogalkotást generálnak.

– A szabályozás jogforrási szintjének leszállítása. A jogforrási szint szempontjából „felülértékelt” jogszabályalkotás ugyanis a változó körülményekhez igazodó, észszerűen rugalmas jogalkotás gátját képezi: az Országgyűlést szükségtelenül technikai részletszabályok jogalkotójává teszi. A cél, hogy a törvények kizárólag olyan rendelkezéseket tartsanak, amelyek feltétlenül törvényi szintű szabályozást igényelnek.

– Deklaratív jellegű, normatív tartalom nélküli jogszabályi rendelkezésekre a jogszabály-előkészítő ne tegyen javaslatot, ha ilyen rendelkezések hatályban vannak, azok hatályon kívül helyezésre kerüljenek.

III. A javaslat a tartalmi módosításokkal szorosan összefüggő technikai módosításokat, illetve jogtechnikai pontosításokat, jogalkalmazási zavarokat kiküszöbölő, koherenciát elősegítő módosításokat is tartalmaz. A miniszterelnöki rendeletekkel összefüggésben a Jat. szabályozási

rendszerében – az egyértelmű jogértelmezést támogatandó terminológiai pontosításként – következésképpen a Kormány tagjának rendelete jelenik meg a jövőben azon jogszabályhelyeken, ahol eddig csak miniszteri rendeletre történt utalás, és a rendelkezés miniszterelnöki rendeletre is alkalmazandó szabályt tartalmaz.

Részletes indokolás

1. §

A javaslat által megvalósított módosítás az Alaptörvény T) cikkében foglalt jogalkotási követelményeknek való, még törvényi jogforrási szinten lehetséges terjedelmű megfelelést szolgálja. Az alkotmányos követelmények konkretizált, jogalkotóra vonatkozó iránymutatás formájában történő szabályozása pontosítja a jogalkotó számára irányadó sorvezetőket, így megkönnyíti, és egyben egyértelművé, ellenőrizhetővé teszi az alkotmányos követelmények érvényesítését a jogalkotás során.

A módosítás ennek megfelelően rögzíti, hogy a jogalkotó kizárólag akkor, és olyan módon éljen a jogalkotás eszközével, amikor elengedhetetlen, és ahogyan feltétlenül szükséges. Ennek megfelelően – a jogállamiságból levezethető, jogbiztonságot érvényesítő – követelmény, hogy a feltétlenül szükséges esetben, és csakis normatív tartalommal rendelkező szabály kerüljön megalkotásra, a megfelelő jogforrási szinten. A jogforrási szint megfelelő kiválasztása kapcsán kiemeli a javaslat, hogy – a szabályozás jellegétől függően – lehetőség szerint a jogalkotó tegyen javaslatot felhatalmazó rendelkezés megalkotására, és ezzel biztosítsa az alacsonyabb jogforrási szinten történő részletszabályozás lehetőségét. A javaslat rögzíti továbbá a jogalkotók számára, hogy lehetőleg kerülje el az olyan jogszabályok megalkotását, amelyek tárgya nem jogszabályban is rendezhető.

A módosítás továbbá figyelmet fordít az észszerű jogalkotás igényeire, illetve a közjogi hagyományokra is, így a követelményektől indokolt esetben – szükségszerűen a jogszabály indokolásában konkretizálva – eltérés lehetséges, különösen például a normatív tartalommal nem rendelkező ún. „emlékjogszabályok” esetében. Nem tekinthető indokolatlannak továbbá a preambulum, illetve bevezető rész normatartalom nélkülsége sem, mivel ezek lehetséges tartalmát jogszabály határozza meg.

2. §

A Jat. új 4. § (1) bekezdése egyértelmű előírásként fogalmazza meg az Alaptörvény T) cikkéből és I. cikkéből következő – az Alkotmánybíróság gyakorlatában is kimunkált – alkotmányos elvárásokat, amely a jogalkotó számára biztosít szilárd követelményrendszert.

A 7/2017. (IV. 18.) AB határozatában – korábbi gyakorlatát megerősítve – az Alkotmánybíróság megalapozottnak ítélte az alapvető jogok biztosa azon indítványát, amelyben az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésére hivatkozással előadott indítványozói álláspont szerint az alapjogok

közvetlen és jelentős korlátozását megvalósító rendelkezés megalkotására törvényi jogforrási szint alatt, tehát rendeleti formában alkotmányosan nincs lehetőség. A módosítás célja ennek megfelelően, a következetes kodifikációs gyakorlat biztosítása érdekében, a jogalkotásra irányadó szabályok között kiemelt helyen nevesíteni ezen alkotmányos követelmény érvényesítésének kötelezettségét.

A Jat. új 4. § (2) bekezdése a Jat. hatályos 4. §-ával megegyező tartalmú, figyelemmel arra, hogy az Országgyűlés bármely tárgykört törvényi szabályozás alá vonhat.

A Jat. 5. §-ának újraszabályozása jogtechnikai, szabályozás-logikai szempontokat érvényesít, a jogalkalmazás során felmerült értelmezési zavarokat feloldó pontosításokat juttat érvényre, tartalmában ugyanakkor a Jat. hatályos rendelkezéseivel képest változatlan. Új szabálynak a hatályoshoz képest a Jat. 5. § (3) bekezdése tekinthető, amely azt az egyértelmű – egyébként a jelenlegi jogalkotási gyakorlatban is felfedezhető – lehetőséget biztosítja a jogalkotónak, hogy a törvényben vagy eredeti jogalkotói hatáskörben megalkotott kormányrendeletben meghatározott kötelezettség esetén az esetleges kedvezményeket, mentességeket ezeknél alacsonyabb jogforrási szinten is rendezni lehessen.

3. §

A Jat. 8. § (2) bekezdése szerinti módosítási és hatályon kívül helyezési tilalmakat érintő változás, hogy az önkormányzati rendelet esetén a rendelet bevezető részére e tilalom már nem vonatkozik. A módosítás oka, hogy a Kúria a gyakorlata alapján pusztán a bevezető rész nem megfelelősége miatt az önkormányzati rendeletek törvénysértését állapítja meg, és a teljes jogszabályt megsemmisíti. A hivatkozás alapja éppen az, hogy a Jat. nem teszi lehetővé a bevezető rész módosítását, így a hibás bevezető rész hibáját csak új rendelet kiadásával lehet biztosítani. Ezen helyzetek kezelése érdekében lehetővé válik, hogy az önkormányzati rendelet bevezető része módosítható legyen.

Egyértelműen lehetővé válik továbbá a nemzetközi szerződés hiteles szövege és kihirdetett szövege közti eltérés esetén a jogszabállyal történő módosítás, illetve hatályon kívül helyezés, mivel erre a helyesbítés jogintézménye nem alkalmas.

4. §

A Jat. új 9. § (3) bekezdése a gyakorlati igények által kívánt technikai kiegészítést tartalmaz, a módosítás célja, hogy a kihirdetett, de még hatályba nem lépett jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés tartalmának a Jat. 9. § (2) bekezdése szerinti, megváltoztatását kimondó jogszabályi rendelkezés hatálybalépésének időpontját úgy kell meghatározni, hogy az megegyezzen azzal az időponttal, amikor a kihirdetett, de még hatályba nem lépett jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés hatályba lépett volna.

5. §

A technikai módosítás célja, hogy a Jat. új 12/A. és 12/B. §-a szerinti, a végrehajtottá válás új

eseteit megállapító rendelkezésekre utalás megjelenjen a hatályvesztés egyes eseteinek taxatív felsorolásában is.

6. §

A Jat. 10. § (3) bekezdését érintő módosítás egyrésztől egyértelművé teszi, hogy a jogszabály és a jogszabály rendelkezése is hatályon kívül helyezhető, másrésztől gyakorlati kodifikációs igényre adott válaszként lehetővé válik, hogy a Kormány tagjának rendelete vagy annak rendelkezése kormányrendeletben hatályon kívül helyezhető legyen, ha a tárgykör szabályozására törvényben adott új felhatalmazó rendelkezés kormányrendelet kiadására ad felhatalmazást. Új felhatalmazó rendelkezésnek tekintendő ez esetben az is, ha a felhatalmazásnak csak a korábbi címzettje változik meg, és a tárgykör változatlansága mellett a Kormány tagja helyett a szabályozásra a Kormány válik jogosulttá. A Jat. hatályos szabályai szerint, amennyiben a szabályozási tárgykörre vonatkozó törvényben adott felhatalmazó rendelkezés nem veszítette hatályát, csupán a felhatalmazás címzettje változott meg (a Kormány tagja helyett a Kormányra), a Kormány tagjának rendeletét csak a Kormány tagja deregulálhatta, a felhatalmazás új címzettjeként a Kormány nem, amely szükségtelen ügyterhet generált. Jogszabály-szerkesztési okokból egyúttal a rendelkezés szerkezete is módosult a szabályozás átláthatósága érdekében.

7. §

Számos vitát generált a jogszabályok feldolgozásával foglalkozó jogszabály-gyűjtemények esetében, hogy a joghatás kiváltására nem alkalmas módosítás (pl. amikor nem vezeti át a módosítást a jogszabály-gyűjtemény, mert a módosító vagy hatályon kívül helyező jogszabály nem megfelelően hivatkozza a módosítandó vagy hatályon kívül helyezendő szövegrészt, rossz rendelkezést jelöl meg, stb.) esetén a Jat. 12. §-a szerinti mechanizmus alkalmazható-e. Joghatás kiváltására alkalmatlannak tekinthető minden módosító rendelkezés vagy hatályon kívül helyező rendelkezés, ha annak megszüvegezéséből következően a módosítás beépülése az alapjogszabályba vagy hatályon kívül helyezés végrehajtása a módosítani vagy hatályon kívül helyezni kívánt jogszabály szerkezetére vagy szövegére tekintettel formai értelemben lehetetlen.

A javaslat emiatt azt az eljárásrendet írja elő, hogy a módosítás, illetve hatályon kívül helyezés ilyen típusú joghatásától (végrehajthatóságától) függetlenül a módosító rendelkezés, illetve a hatályon kívül helyező rendelkezés technikai szempontból végrehajtottá válik, azaz ez a tény az automatikus deregulációt nem akadályozhatja. A Jat. új 12. § (3) bekezdése ennek megfelelően a joghatás kiváltására nem alkalmas módosító rendelkezésre, illetve hatályon kívül helyező rendelkezésre is alkalmazni rendeli a végrehajtottá vált rendelkezésekre vonatkozó szabályokat azzal az eltéréssel, hogy a hatályvesztés időpontjának az azt követő napot kell tekinteni, amikor az ilyen rendelkezés joghatás kiváltására alkalmassága esetén végrehajtottá vált volna.

Lényeges, hogy ez nem azt jelenti, hogy a hibás módosításokat is át kell vezetni az alapjogszabályon: ha nem hajtható végre a módosítás, illetve a hatályon kívül helyezés a jogalkotó hibája miatt, az csak új, megfelelő jogalkotói aktus útján küszöbölhető ki.

8. §

A Jat. javaslat szerinti új 12/A. §-a a „normál” módosító, illetve hatályon kívül helyező jogszabályi rendelkezés mintájára meghatározza a Jat. 9. § (1) bekezdése szerinti – azaz a hatálybalépést megelőző – módosító, illetve hatályon kívül rendelkezések végrehajtottá válásának az időpontját. Ez abból a szempontból lényeges, hogy így jogszabály rendelkezik arról, hogy mely időpontig kell hatályban maradnia az ilyen szabálynak: az ezt megelőző időpontban történő hatályvesztése azt jelentené, hogy az ténylegesen nem fejt ki joghatását.

A Jat. új 12/A. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés indoka megegyezik a javaslat 7. §-a szerinti módosítás indokaival.

A Jat. új 12/B. §-a a Jat. hatályos 12. §-a szerinti jogintézmény újraszabályozásával biztosítani kívánja az automatikus dereguláció szélesebb körű érvényesülését, amely – kizárólag technikai deregulációs értelemben – garanciája a jogrendszer hatékonyabb „öntisztulásának”. A módosítás a végrehajtottá vált rendelkezések hatályvesztését követően visszamaradó üres, tehát már végrehajtható, joghatás kiváltásra alkalmas rendelkezést nem tartalmazó jogszabály „vázak” hatályvesztését mondja ki. A javaslat a Jat. hatályos 12. § (3) bekezdése szabályozási struktúráját veszi alapul a „váz” meghatározásakor, illetve az abban szereplő elemeket egészíti ki: ilyen új elemnek tekintendő a sarkalatosági záradék vagy a normatív tartalommal nem rendelkező szerkezetiegység-megjelölés (például az alcím címe, a fejezet címe, stb.), amelyek megléte a jövőben nem lesz gátja az automatikus deregulációnak. Ezzel tovább csökkenhet a periodikus, programszerű dereguláció gyakorisága, illetve terjedelme, mivel a Jat.-ból következő automatikus dereguláció a csak módosító, illetve hatályon kívül helyező rendelkezést tartalmazó, önálló szabályozási tárggyal nem rendelkező „hordozó” jogszabályok teljes végrehajtottságát követően szükségessé váló, egyedi jogalkotással történő deregulációját kiváltja.

9. §

A Jat. hatályos 14. §-ának újraszabályozása a Jat. új 12/A. §-a és 12/B. §-a következtében szükséges, mivel a jogbiztonság érvényesítése érdekében az automatikus dereguláció minden esetben biztosítani kell a már kiváltott joghatások érintetlenségét.

10. §

A Jat. új 15/A. §-ával a jogszabály előkészítője feladatai közé kerül, hogy a jogszabály megalkotására csak akkor tegyen javaslatot, ha az a szabályozási cél eléréséhez feltétlenül szükséges. A jogalkotás alapvető követelményeinek felhívása azért garanciális, mivel ezzel mind az Alaptörvény, mind pedig a Jat. II. Fejezete szerinti szabályokkal értelemszerűen együtt kell alkalmazni ezt a rendelkezést. Lényeges, hogy ez a szabály nem a Jat. II. Fejezetében szerepel: ez a rendelkezés ugyanis egy, a jogszabály-előkészítés során irányadó zsinórmérték, de nem olyan jelentőségű, mint pl. a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalma. E rendelkezésnek a Jat. új – hasonló tartalmú – 17/A. §-a melletti megalkotása azért szükséges, mert a deregulációs célú jogalkotási önmérséklet megvalósítása csak egységes követelmények mentén lehet hatékony, és

ugyan az előzetes hatásvizsgálat során is érvényesítendő, de önálló célkitűzés.

11. §

A Jat. javaslat szerinti új 16/A. § (1) bekezdése kötelezettséget teremt a jogszabály előkészítője számára, hogy a tartalom és a forma igazodjon a szabályozott életviszony jellegéhez. Ez a szabály is utal a javaslat szerint megfogalmazott jogalkotási követelményekre: ezzel a Jat. 2. §-ába és a 4. §-ába illesztett új szabályok érvényesülését is nyomatékosítja.

A Jat. új 16/A. § (2) bekezdése a Jat. 22. §-a tartalmát kibontó, értelmezést segítő részletszabályt tartalmaz, amelyben megjelenik a Jat.-ban egyébként már megtalálható adminisztratív és bürokratikus teher csökkentésére vonatkozó jogalkotási követelmény.

A Jat. új 16/A. § (3) bekezdése az ún. „paragrafusfék” jogintézményét írja elő a Jat.-ban. A modern és hatékony állami működés egyik legfontosabb fokmérője, hogy adminisztratív kötelezettségekkel, egyéb terhekkkel csak a legszükségesebb esetben terhelje a lakosságot és a vállalkozásokat. Az új rendelkezés ennek szellemében a jogszabály-előkészítők részére előírja, hogy ha új adminisztratív kötelezettséget, új fizetési kötelezettséget vagy egyéb módon a jogszabály címzettjeinek költségeit növelő új kötelezettséget kíván bevezetni, akkor lehetőség szerint tegyen javaslatot valamely már fennálló ilyen kötelezettség megszüntetésére vagy arányos enyhítésére.

12. §

A Jat. új 17/A. §.-a előírja, hogy az előzetes hatásvizsgálat során is egyértelmű vizsgálati szempont a szabályozás szükségessége. A módosítás a következő szabályozást és a Jat. belső koherenciáját célozza: egyértelművé válik, hogy az előzetes hatásvizsgálat keretében szükséges e szempont vizsgálata.

13. §

Az Alaptörvény 2019. január 1-jétől hatályos új 28. cikke előírja a bírói jogértelmezés során a jogszabályok céljának megállapításánál a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolásának figyelembe vételét. E kívánalom egyszerűbb végrehajthatósága érdekében a javaslat a Jat. szabályai közé illeszti az indokolások nyilvánosságának követelményét mint az Alaptörvény végrehajtását segítő szabályt. Kiemelendő, hogy az Alaptörvény új 28. cikkében foglalt követelmény időben nem korlátozott, az a már hatályos jogszabályok értelmezése során is érvényesülő előírás, azonban a közzététel intézményesítése gyakorlati okokból kizárólag felmenő rendszerben valósulhat meg. A bíróságok munkáját megkönnyítő intézményes közzététel jövőbeni hatályú, felmenő rendszerben történő megvalósulása a bíróságok Alaptörvényből fakadó kötelezettségét nem érinti, annak határait nem szabja meg.

Az indokolások nyilvánosságával összefüggő részletes szabályokat – így különösen a közzéteendő indokolás meghatározását, illetve a közzététel alóli kivételek lehetséges eseteit – az

igazságügyért felelős miniszter rendeletben állapítja meg, tekintettel arra, hogy technikai jellegű részletszabályok – különösen a változó életviszonyokat követő rugalmasság fenntartása érdekében – nem igényelnek törvényi szintű szabályozást, és az Alaptörvényből eredő kötelezettségek tartalmát e szabályok nem érintik.

A javaslat garanciális szabályként rögzíti továbbá, hogy az indokolás kötelező erővel nem rendelkezik, amely a jogbiztonság fenntartása érdekében a normaszöveg elsőbbségének erózióját hivatott megelőzni. Ugyancsak a normaszöveg elsőbbségét juttatja kifejezésre a Jat. új 18. § (5) bekezdése, amely egyértelművé teszi, hogy ha – akár előkészítói hiba folytán – a jogszabály tervezetéhez tartozó indokolás ellentétes a jogszabály szövegével, azt nem kell figyelembe venni.

Ehhez kapcsolódóan a javaslat 19. §-a a Jat. 18. § (1) bekezdésének módosításával a jogszabály előkészítőjének feladatává teszi, hogy az indokolásban az indokolás közzétételére vonatkozó álláspontját – a jogszabályi előírásokra figyelemmel – ismertesse. Az így ismertetett álláspont közvetlen hatása, hogy az indokolások közzététele megtörténik-e az Indokolások Tárában.

A javaslat 19. §-a szerinti, a Jat. 19. § (2) bekezdésére vonatkozó módosítással a jogszabály előkészítőjének a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételtől szóló törvényben meghatározottak szerint gondoskodnia kell arról, hogy a jogszabály tervezetéhez tartozó indokolás is megismerhető és véleményezhető legyen.

14. §

A Jat. 20. § (2) és (3) bekezdésének újraszabályozása a nagyszámú technikai módosítás következtében szükséges. A módosítások lényege, hogy a „miniszter” szövegrész helyett a Kormány tagjára utalás átvezetését célozzák, tartalmi változtatás nélkül.

15. §

A javaslat 13. §-ához kapcsolódó módosítás, amely az indokolások nyilvánosságát a Magyar Közlöny mellékletét képező Indokolások Tárában történő közzététel formájában biztosítja.

16. §

A módosítás az igazságügyért felelős miniszter számára ad megfelelő felhatalmazó rendelkezést az indokolások közzétételére vonatkozó részletes szabályok megalkotására, amely jogszabály-szerkesztési indokok miatt a Jat. hatályos 30. § (4) bekezdésének újraszabályozását teszi szükségessé.

17. §

A Jat. hatályos 31. § (1) bekezdése szerinti felhatalmazó rendelkezések módosítása a javaslat 5. §-a szerinti módosítás végrehajtását célozza, ennek következtében új rendelkezésként egyértelmű felhatalmazást kap a Kormány, hogy a Kormány tagjának rendeletét vagy annak

rendelkezését hatályon kívül helyezze, ha a tárgykör szabályozására alkotott új felhatalmazó rendelkezés kormányrendelet kiadására ad felhatalmazást.

18. §

Az átmeneti rendelkezés hivatott biztosítani, hogy az automatikus deregulációval összefüggő új szabályozási rezsím alkalmazása során gyakorlati jogalkalmazási nehézségek lehetőleg ne merülhessenek fel, ezért e szabályokat a hatálybalépésüket megelőzően hatályba lépett jogszabályok, jogszabályi rendelkezések, valamint közjogi szervezetszabályozó eszközök és ezek rendelkezései tekintetében nem kell alkalmazni.

19-20. §

A módosítás a javaslat által eszközölt módosítások következtében szükséges technikai pontosítások teljes körű átvezetésére irányuló szövegcseréket, illetve hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmaz, így különösen a „miniszter” szövegrész helyett a Kormány tagjára történő utalást, illetve a megfelelő hivatkozások átvezetését. Az indokolások nyilvánosságával összefüggő módosítások indokolását lásd a javaslat 13. §-ának részletes indokolásában.

21. §

A hatálybalépés 2019. január 1-je, amely az Alaptörvény 28. cikke – az Alaptörvény hetedik módosítása szerinti – újraszabályozásnak hatálybalépéséhez igazodik az indokolások nyilvánosságával összefüggő új rendelkezések esetében, azonban e dátum – figyelemmel a kellő felkészülési idő követelményére – a Jat. eltérő tárgyú módosításai esetében is megfelelőnek mutatkozik.